

Τα κουπιά ανεβοκατέβαιναν και οι σταγόνες του νερού που πετάγονταν λαμπύριζαν στο φως του ήλιου. Η βάρκα διέσχιζε τα ταραγμένα, γαλανά νερά του λιμανιού, καθ' οδόν για το Σάαρνταμ.

Ο φρούραρχος Γιακόμπι Ντρεχτ καθόταν σε έναν πάγκο, στο κέντρο της βάρκας, με το ένα πόδι από τη μια πλευρά και το άλλο από την άλλη, και έβγαζε αφηρημένος κάτι λέπια από παστό φάρι που του είχαν κολλήσει στο ξανθό του μούσι.

Είχε λύσει το ξίφος από τη μέση του και το είχε ακουμπήσει πάνω στα γόνατά του. Ήταν ένα ωραίο ξίφος, με λεπτεπίλεπτο, καλαθωτό φυλακτήρα από μέταλλο, για να προστατεύει τη λαβή. Οι περισσότεροι σωματοφύλακες ήταν οπλισμένοι με λόγχες και μουσκέτα ή με σκουριασμένα σπαθιά, που τα είχαν πάρει λάφυρα στα πεδία των μαχών. Αυτό ήταν ξίφος ευγενούς, υπερβολικά εκλεπτυσμένο για έναν ταπεινό στρατιώτη, και ο Άρεντ αναρωτήθηκε πώς βρέθηκε στα χέρια του φρούραρχου και γιατί δεν το είχε πουλήσει.

Ο Ντρεχτ ακουμπούσε απαλά το χέρι του πάνω στο θηκάρι, και, πού και πού, έριχνε ένα καχύποπτο βλέμμα στον κρατούμενό του. Ο περαματάρης ήταν από το χωριό του, και οι δύο τους είχαν πιάσει μια παθιασμένη συζήτηση για τα αγριογούρουνα που κυνηγούσαν στο δάσος και τα καπηλεία όπου πήγαιναν.

Ο Σάμι, στην πλώρη, με τις αλυσίδες τυλιγμένες γύρω του σαν φίδια, πασπάτευε τις σκουριασμένες χειροπέδες του με

αξιολύπητο ύφος. Ο Άρεντ δεν είχε ξαναδεί τον φίλο του τόσο καταρρακωμένο. Στα πέντε χρόνια που συνεργάζονταν, ο Σάμι είχε υπάρξει εκνευριστικός, ευέξαπτος, συμπονετικός ή πονηρός, αλλά ποτέ ηττημένος. Κοιτάζοντάς τον τώρα, ένιωθε σαν να έβλεπε τον ήλιο να κατακρημνίζεται.

«Μόλις επιβιβαστούμε, θα μιλήσω στον γενικό κυβερνήτη» υποσχέθηκε ο Άρεντ. «Θα τον κάνω να λογιкуευτεί».

Ο Σάμι κούνησε το κεφάλι του.

«Δεν θα λογιкуευτεί» αποκρίθηκε με απάθεια. «Και όσο περισσότερο με υπερασπίζεσαι, τόσο πιο δύσκολο θα είναι να πάρεις αποστάσεις από εμένα όταν θα με εκτελέσουν».

«Εκτελέσουν!» αναφώνησε ο Άρεντ.

«Αυτό σκοπεύει να κάνει ο γενικός κυβερνήτης μόλις φτάσουμε στο Άμστερνταμ». Ξεφύσηξε. «Αν υποθέσουμε ότι θα φτάσουμε τόσο μακριά».

Ενστικτωδώς, ο Άρεντ αναζήτησε με το βλέμμα του τη βάρκα που μετέφερε τον γενικό κυβερνήτη. Ήταν μερικές κουπιές μπροστά τους. Η οικογένεια του Χάαν ήταν προφυλαγμένη κάτω από ένα στέγαστρο με κουρτίνα. Ένα αεράκι κούνησε το αραχνοϋφαντο ύφασμα, έτσι που ο Άρεντ μπόρεσε να δει τη Λία ξαπλωμένη πάνω στα γόνατα της μητέρας της. Ο γενικός κυβερνήτης καθόταν λίγο πιο εκεί.

«Οι 17 Ευγενείς δεν θα το επιτρέψουν αυτό» διαφώνησε ο Άρεντ αναλογιζόμενος την εκτίμηση την οποία έτρεφε το διευθυντήριο της Ηνωμένης Εταιρείας Ανατολικών Ινδιών για τον Σάμι. «Τους είσαι πολύτιμος».

«Ο γενικός κυβερνήτης πηγαίνει στο Άμστερνταμ για να καταλάβει μια θέση ανάμεσά τους. Πιστεύει ότι θα πείσει τους υπόλοιπους».

Η βάρκα τους πέρασε ανάμεσα σε δύο πλοία. Ναύτες κρέμονταν από τα ξάρτια και αντάλλαζαν χονδροειδή καλαμπού-

ρια αναμεταξύ τους, πάνω από το χάσμα. Κάποιος ουρούσε από τη μία μάντα, και ο κιτρινωπός καταρράκτης παραλίγο να πετύχει τη βάρκα τους.

«Γιατί συμβαίνουν όλα αυτά, Σάμι;» ρώτησε ο Άρεντ. «Ανέκτηρες το Φόλι, όπως σου ζήτησαν. Παρέθεσαν επίσημο δείπνο προς τιμήν σου. Πώς είναι δυνατόν την επόμενη μέρα να μπήκες στο γραφείο του γενικού κυβερνήτη ήρωας και να σε έβγαλαν, άρον άρον, έξω αλυσοδεμένο;»

«Το σκέφτηκα και το ξανασκέφτηκα, αλλά δεν μπόρεσα να βγάλω άκρη» είπε εκείνος απελπισμένος. «Απαιτήσε να ομολογήσω, αλλά όταν του είπα ότι δεν ήξερα τι να ομολογήσω, έγινε πυρ και μανία και διέταξε να με ρίξουν στο μπουντρούμι μέχρι να αναθεωρήσω. Γι' αυτό σε εκλιπαρώ, μην ασχοληθείς άλλο μαζί μου».

«Σάμι...»

«Κάτι που έκανα στη διάρκεια αυτής της υπόθεσης προκάλεσε την οργή του και, επειδή δεν ξέρω τι ήταν, δεν μπορώ να σε προφυλάξω» τον διέκοψε ο Σάμι. «Αλλά στοιχηματίζω ότι όταν τελειώσει μαζί μου, τα επιτεύγματά μας δεν θα έχουν πια καμιά αξία και η υπόληψη που μας είχαν στην Ηνωμένη Εταιρεία Ανατολικών Ινδιών θα έχει χαθεί ανεπιστρεπτί. Είμαι μολυσματικός, Άρεντ Χείς. Η διαγωγή μου ήταν απερίσκεπτη και αλαζονική, και γι' αυτό τιμωρούμαι. Δεν θα επαυξήσω την αποτυχία μου οδηγώντας και σένα σε επικίνδυνες ατραπούς». Γέροντας μπροστά, κοίταξε έντονα τον Άρεντ. «Γύρνα πίσω στην Μπατάβια, άσε με να σε σώσω εγώ μία φορά».

«Με πληρώνεις για να φροντίζω να μην πάθεις τίποτα κακό» αποχρίθηκε ο Άρεντ. «Έχω οκτώ μήνες για να βρω τον τρόπο ώστε να σε γλιτώσω από τα κοράκια, και έχω σκοπό να το κάνω».

Ο Σάμι κούνησε το κεφάλι του, κατέβασε τους ώμους του και ηττημένος παραδόθηκε στη σιωπή.

Η βάρκα τους προσέγγισε το πελώριο κύτος του Σάαρνταμ, που έτριξε και ορθωνόταν πάνω στο νερό σαν πελώριος ξύλινος τοίχος. Είχαν περάσει μόλις δέκα μήνες από τον πρώτο απόπλου του πλοίου από το Άμστερνταμ και είχε ήδη παλιώσει. Η μπογιά του –πράσινο και κόκκινο– είχε ξεφλουδίσει και τα ξύλα του είχαν σκεβρώσει, εξαιτίας του περάσματός του από τον παγωμένο Ατλαντικό στους αποπνικτικά υγρούς και ζεστούς τροπικούς.

Το γεγονός ότι κάτι τόσο μεγάλο επέπλεε ήταν ένας άθλος της μηχανικής που έμοιαζε με μαύρη μαγεία, και ο Άρεντ ένωσε αμέσως σαν να συρρικνώθηκε μπροστά του. Άπλωσε το χέρι του και χάιδεψε τις τραχιές σανίδες. Ένωσε μια απαλή δόνηση στο ξύλο. Προσπάθησε να φανταστεί τι υπήρχε από την άλλη πλευρά, τον λαβύρινθο από καταστρώματα και σκάλες, και τις αδέσποτες ακτίνες φωτός να τρυπούν το μισοσκόταδο. Ένα πλοίο αυτού του μεγέθους απαιτούσε εκατοντάδες ανθρώπους πλήρωμα και μπορούσε να μεταφέρει άλλους τόσους ως επιβάτες. Όλοι τους κινδύνευαν. Ο Σάμι, παρότι αλυσοδεμένος, παρότι ξυλοκοπημένος και βασανισμένος, ήταν ο μόνος που θα μπορούσε να τους βοηθήσει.

Ο Άρεντ εξέφρασε αυτή του τη σκέψη όσο πιο εύγλωττα μπορούσε. «Κάποιος προσπαθεί να βυθίσει αυτό το πλοίο, και αν τα καταφέρει, θέλω να ξέρεις ότι εγώ κολυμπάω σαν τσουβάλι με πέτρες. Μήπως θα μπορούσες, λοιπόν, να βγάλεις το κεφάλι σου από τον κύλο σου και να κάνεις κάτι για να το αποτρέψεις;»

Ο Σάμι τού έσκασε ένα πλατύ χαμόγελο. «Με τέτοια ευφράδεια θα μπορούσες να πείσεις έναν στρατό να πέσει στον γκρεμό» είπε ειρωνικά. «Απέδωσε τίποτα η έρευνα στο λείψανο του λεπρού;»

Ο Άρεντ έβγαλε ένα κομμάτι καραβόπανο που το είχε σίσει από έναν σάκο στις αποβάθρες. Με αυτό είχε τυλίξει το

φυλαχτό που κρατούσε ο λεπρός όταν τον σκότωσε. Ήταν τόσο καρβουνιασμένο, που δεν διακρίνονταν λεπτομέρειες.

Ο Σάμι έγειρε και το περιεργάστηκε με προσοχή. «Είναι μισό» είπε. «Φαίνεται ακόμη το σημείο όπου το έσπασαν».

Το σκέφτηκε λίγο και έπειτα στράφηκε στον φρούραρχο Ντρεχτ. Η φωνή του διέθετε πυγμή, παρά τις αλυσίδες που τον κρατούσαν δέσμιο. «Υπηρετήσατε ποτέ σε Ίντιαμαν;»

Ο Ντρεχτ τού έριξε ένα πλάγιο βλέμμα, λες και η ερώτηση ήταν μια σκοτεινή σπηλιά στην οποία δεν ήθελε να μπει.

«Ναι, υπηρέτησα» απάντησε στο τέλος.

«Ποιος είναι ο πιο γρήγορος τρόπος για να το βυθίσει κανείς;»

Ο Ντρεχτ σήκωσε το ένα από τα πυκνά και ξανθά του φρύδια και του έδειξε τον Άρεντ. «Βάλτε τον φίλο σας να ρίξει μια γροθιά στη γάστρα για να την τρυπήσει».

«Μιλάω σοβαρά, φρούραρχε» είπε ο Σάμι.

«Για ποιον λόγο;» απάντησε καχύποπτα ο φρούραρχος. «Καταλαβαίνω ότι δεν είναι ευχάριστο αυτό που σας επιφυλάσσει η μοίρα, αλλά δεν πρόκειται να σας αφήσω να πάρετε μαζί σας στην Κόλαση τον γενικό κυβερνήτη».

«Η μοίρα μου είναι στα χέρια του Άρεντ, έτσι δεν ανησυχώ άλλο γι' αυτήν» απάντησε ο Σάμι. «Ωστόσο, κάποιος απείλησε αυτό το πλοίο. Θα ήθελα να σιγουρευτώ ότι η απειλή είναι ανυπόστατη».

Ο Ντρεχτ κοίταξε τον Άρεντ, που ήταν πίσω από τον Σάμι. «Αυτό θέλει στ' αλήθεια, υπολοχαγέ; Στην τιμή σας;»

Ο Άρεντ κατένευσε κάνοντας τον Ντρεχτ να κοιτάξει συνοφρυωμένος τα πλοία που ήταν γύρω τους. Έσιαξε τον τελαμώννα που κρεμόταν από τον ώμο του – οι χάλκινες μαπαρουτοθήκες χροτάλισαν.

«Μία σπίθα στην μαπαρουταποθήκη» είπε έπειτα από μια μεγάλη παύση. «Αυτό θα έκανα εγώ».

«Ποιος φυλάει την μπαρουταποθήκη;»

«Ένας οπλονόμος πίσω από μια σιδερόφραχτη πόρτα»
αποκρίθηκε ο Ντρεχτ.

«Άρεντ, θέλω να μάθεις ποιος έχει πρόσβαση σε αυτόν τον χώρο και αν ο οπλονόμος έχει προηγούμενα με κανέναν, αν έχει παράπονα ή νιώθει αδικημένος» είπε ο Σάμι.

Ο Άρεντ αναθάρρησε ακούγοντας τον ζήλο στη φωνή του φίλου του. Οι δύο τους ασχολούνταν, ως επί το πλείστον, με κλοπές και δολοφονίες, τετελεσμένα εγκλήματα στα οποία μπορούσες εύκολα να καταλάβεις τι είχε συμβεί. Σαν να πήγαιναν στο θέατρο αφού είχε τελειώσει η παράσταση και να τους ζητούσαν να μαντέψουν την πλοκή του έργου από διάφορες σκόρπιες ατάκες και κάποια αντικείμενα που είχαν μείνει στη σκηνή. Εδώ όμως επρόκειτο για ένα έγκλημα που δεν είχε ακόμη τελεστεί. Τώρα είχαν την ευκαιρία να σώσουν ζωές αντί να αποδώσουν δικαιοσύνη για ζωές που χάθηκαν. Επιτέλους, μια υπόθεση αντάξια του ταλέντου του Σάμι. Καλώς εχόντων των πραγμάτων, θα ήταν αρκετή για να ασχολείται μέχρι να του εξασφαλίσει ο Άρεντ την ελευθερία του.

«Θα πρέπει να πάρετε άδεια από τον πλοίαρχο Κρέβελς» τον διέκοψε ο Ντρεχτ τινάζοντας μια σταγόνα θαλασσινό νερό από τις βλεφαρίδες του. «Μόνο με τις ευλογίες του θα σας επιτραπεί η είσοδος. Όχι πως θα είναι εύκολο να πάρετε τη συγκατάθεσή του».

«Τότε άρχισε από αυτόν» είπε ο Σάμι στον Άρεντ. «Και αφού μιλήσεις με τον οπλονόμο, δες αν μπορείς να μάθεις την ταυτότητα του λεπρού. Τον αντιμετωπίζω ως θύμα».

«Θύμα;» κάγχασε ο Ντρεχτ. «Αυτός μας έλουσε με κατάρρες».

«Πώς; Η γλώσσα του ήταν κομμένη. Το μόνο που έκανε στην πραγματικότητα ήταν να μας προσφέρει ένα θέαμα όσο μια

άλλη φωνή εκστόμιζε την απειλή. Δεν μπορούμε να ξέρουμε αν ο λεπρός συμεριζόταν τις κακόβουλες προθέσεις αυτού του ατόμου, αν και είμαι βέβαιος ότι δεν σκαρφάλωσε μόνος του πάνω σ' εκείνα τα κιβώτια και πως δεν έβαλε ο ίδιος φωτιά στα ρούχα του. Τα χέρια του δεν ξεκόλλησαν από τα πλευρά του, έως ότου έπεσε κάτω, και όλοι είδαμε τον πανικό του όταν τον τύλιξαν οι φλόγες. Δεν ήξερε αυτό που επρόκειτο να του συμβεί, γεγονός που καθιστά τον θάνατό του δολοφονία, και μάλιστα μια στυγερή δολοφονία». Μια αραχνούλα έτρεχε πάνω στις αλυσίδες του Σάμι και εκείνος έβαλε το χέρι του σαν γέφυρα για να σκαρφαλώσει στον πάγκο. «Γι' αυτό, ο Άρεντ θα μάθει πώς έλεγαν τον λεπρό, θα μιλήσει με όσους φίλους είχε και θα ανασυνθέσει τις τελευταίες του εβδομάδες. Από αυτά τα θραύσματα της ιστορίας του, ίσως καταλάβουμε πώς βρέθηκε πάνω σ' εκείνα τα κιβώτια, τίνος τη φωνή ακούσαμε, και γιατί ο τελευταίος τρέφει τέτοιο μίσος για όσους επιβαίνουν στο Σάαρνταμ».

Ο Άρεντ κινήθηκε δειλά. «Δεν είμαι σίγουρος ότι μπορώ να τα κάνω όλα αυτά, Σάμι. Μήπως να σκεφτούμε...»

«Πριν από τρία χρόνια μού ζήτησες να σου διδάξω την τέχνη μου και σε έκανα μαθητευόμενο μου» είπε ο Σάμι ενοχλημένος από τον δισταγμό του Άρεντ. «Νομίζω πως ήρθε η ώρα να φερθείς ανάλογα».

Ανάμεσά τους αναδύθηκαν παλιές διαφωνίες, σαν μιανές φυσαλίδες σε βάλτο.

«Το σταματήσαμε αυτό» είπε με ένταση ο Άρεντ. «Καταλάβαμε από τότε ότι δεν μπορώ να κάνω αυτό που κάνεις εσύ».

«Αυτό που συνέβη στη Λιλ δεν οφειλόταν σε κάποια ανεπάρχεια του νου σου, Άρεντ. Οφειλόταν στην ιδιοσυγκρασία σου. Η δύναμή σου σε έκανε ανυπόμονο».

«Δεν απέτυχα εξαιτίας της δύναμής μου».

«Μια υπόθεση ήταν, και καταλαβαίνω ότι έπληξε την αυτοπεποίθησή σου...»

«Παραλίγο να πεθάνει ένας αθώος».

«Το παθαίνουν αυτό οι αθώοι» είπε τελεσίδικα ο Σάμι. «Πόσες γλώσσες μιλάς; Πόσο εύκολα τις έμαθες; Σε παρακολουθώ όλα αυτά τα χρόνια. Ξέρω πόσο παρατηρητικός είσαι. Πόσα πράγματα συγκρατείς στη μνήμη σου. Τι φορούσε η Σάρα Βίσελ όταν τη συναντήσαμε σήμερα το πρωί; Από πάνω έως κάτω. Πες μου».

«Δεν ξέρω».

«Φυσικά και ξέρεις» είπε γελώντας με το αυθόρμητο ψέμα του Άρεντ. «Είσαι πεισματάρης. Πόσα πόδια έχει ένα άλογο να σε ρωτούσα αυτή τη στιγμή, θα μου έλεγες ότι δεν έχεις δει ποτέ σου άλογο. Τόσες πληροφορίες, και εσύ τι κάνεις;»

«Σε κρατάω ζωντανό».

«Πάλι τα ίδια. Στηρίζεσαι στη δύναμή σου, όταν αυτό που χρειαζόμαστε είναι το μυαλό σου» είπε ο Σάμι και σήκωσε τις βαριές αλυσίδες του. «Τα μέσα μου είναι περιορισμένα, Άρεντ, και μέχρις ότου να είμαι πάλι ελεύθερος για να διεξάγω κάποια έρευνα, περιμένω από εσένα να προφυλάξεις το πλοίο». Η βάρκα τους χτύπησε πάνω στο κύτος του Σάαρνταμ καθώς ο περματάρης το πλευρίζε. «Δεν θα επιτρέψω σε κανέναν μπάσταρδο να με πνίξει προτού ο γενικός κυβερνήτης με κρεμάσει».